

han ikke gjør nogen Skade derved, eller tager Noget fra Andre. Dette er paa den ene Side, og paa den anden Side er det jo dog aabenbart, at om det end aldrig vilde vise sig, at noget Menneske, som ellers havde savnet det nødvendige Udkomme, fik det ved denne Frihed, — og det er dog det Høieste, man kan sige, at intet Menneske derved fik, hvad han ellers ikke vilde have havt, saa er det dog vist, at blot det, at have denne Frihed, vilde være en Trøst, som vi kunne give dem, der for Diebliffet ere arbejdsløse; thi det er dog en Trøst, at jeg veed, at, om jeg ikke kan finde Arbejde idag, saa kan jeg finde det imorgen, saaat jeg derved kan tjene mit Brød. Jeg skal i den Henseende ogsaa minde om, at det ikke blot er der, hvor Svendene ere misfornøiede med den Betaling, som Mestrene give, eller hvor den er uforholdsmæssig lille, at der er Trang til Frihed til at kunne arbejde med sine egne Hænder og da betales derfor, men at det Samme ogsaa er Tilfældet og indtræffer ikke saa sjældent, naar Svendene ikke kunne finde Arbejde hos de Mestrene, som ere i Lauget. Jeg skal i den Henseende minde om, hvad der maaskee før har været paa Tale i dette Huus, uagtet jeg ikke husker det saa nøie; men det forekommer mig dog at være saa minderydigt, at det ikke bør glemmes. I Maret 1848 blev der nemlig, jeg troer af Industriforeningen, eller en anden saadan Forening, indgivet en Ansøgning om, da det var en Kjendsgjerning, at en stor Deel af Snekkerfvendene gif ledige, udenat kunne faae Arbejde hos deres Mestrene, men at der paa den anden Side var meget Stolemagerarbejde, som gjorde, at de hos Stolemagerne vilde kunne finde Arbejde, det da maatte være

tilladt Snekkerfvendene indtil videre at arbejde hos Stolemagerne. Denne Ansøgning blev, saavidt jeg erindrer, indgivet til Justitsministeren — ja, nu kan jeg huske det var ham; thi hans mærkværdige Svar stod siden at læse i offentlige Blade. Han erklærede nemlig, at det vel maatte synes, som det var et meget billigt Forlangende, der gjordes, men efter som det dog stod for, — nu er det saamange Aar siden — at alle Næringsforholdene skulde ordnes, og meget større Næringsfrihed indtræde, saa fandt han det dog ikke nødvendigt at tage en saadan enkelt Deel for sig, og derved tilstaae mere Frihed, især da han ved Correspondance — jeg troer med Fattigvæsenet og Politimesteren — havde faaet at vide, at der var ikke nogen foruroligende Mængde Snekkerfvende eller andre Svende arbejdsløse; ikke i nogen foruroligende Grad havde man mærket, at de maatte søge Arbejde paa Ladegaarden, fordi de ikke kunde finde det hos nogen Mester, og derfor fandt vedkommende Minister det ikke nødvendigt at give denne Frihed, og da han havde det gamle Cancellies Tro, at mere Frihed, end man er nødt til, skal man ikke give, saa gav han den heller ikke. Jeg skal da af mit ganske Hjerter ønske, at der ved denne Leilighed maatte gaaes saa vidt, som Gud veed, kun er det første Skridt til at frigjøre Arbeidskraften, at man dog maatte finde, at det var en simpel Ting at give Hænderne fri. Det har heller ikke manglet paa Erfaringer i denne Retning; thi det har f. Ex. i mange Læder været Tilfældet i London, hvor mange private Monopoler, der end ellers kan findes, at Ingen kan straffes for hvad han sælger eller salbyder, naar han har gjort det med sine egne Hænder.